

ETICKÝ KODEX PŘEKLADATELŮ SEVERU

STRUČNÉ ZNĚNÍ

- 1. Překladatel přistupuje k dílu s maximální péčí a zachovává rovnováhu mezi respektem k jazyku a ke stylu autora a vlastním tvůrčím přístupem tak, aby podle jeho nejlepšího vědomí a svědomí vzniklo co nejkvalitnější dílo.**
- 2. Překladatel se s nakladatelem předem dohodne na důstojných podmínkách, přesném rozsahu práce a podmínkách redakce a před podpisem smlouvy důkladně zváží své časové možnosti.**
- 3. Překladatel bude dodržovat podmínky uzavřené smlouvy a totéž očekává od nakladatele. Zároveň sleduje i další fáze nakladatelského procesu, které ovlivňují výslednou podobu textu, až do vydání knihy.**
- 4. Překladatel umí přijímat konstruktivní kritiku (nejen) ze strany redaktora a v konstruktivním duchu vede také svou vlastní případnou kritiku kolegů.**
- 5. Překladatel udržuje kolegiální vztahy s ostatním překladateli, sdílí s nimi informace i zkušenosti, upozorňuje je na nekalé praktiky v oboru a je vůči kolegům solidární.**

PODROBNÉ ZNĚNÍ

- 1. Překladatel přistupuje k dílu s maximální péčí a zachovává rovnováhu mezi respektem k jazyku a ke stylu autora a vlastním tvůrčím přístupem tak, aby podle jeho nejlepšího vědomí a svědomí vzniklo co nejkvalitnější dílo.**
  - Překladatel už před podpisem smlouvy zváží své jazykové kompetence, zkušenosti, schopnosti a odborné znalosti. Dává si pozor, aby nepřecenil vlastní síly.
  - Překladatel konzultuje odborné či jinak specifické pasáže/výrazy s odborníky v daném oboru, provádí pečlivé rešerše a ověřuje informace v překládaném textu. V průběhu práce se v případě potřeby radí se zkušenějšími kolegy a využívá spolehlivých zdrojů informací.
  - Pokud překladatel při ověřování informací narazí na chybu v původním textu, měl by na ni autora upozornit buď přímo, nebo prostřednictvím nakladatelství, a domluvit se na uspokojivém řešení opravy.
  - Překladatel by se měl seznámit s existujícími překlady děl citovaných v textu, a pokud je použije, musí náležitě uvést zdroj.
  - Potřebuje-li překladatel ve svém překladu použít autorské dílo (např. mluvící jména) jiného překladatele, které nelze ošetřit poznámkou překladatele, měl by na tuto skutečnost upozornit nakladatelství a ve vlastním zájmu dohlédnout na to, aby byla situace uspokojivě vyřešena.

- Překladatel využívá překladatelské nástroje (CAT, Google Translate, DeepL Translate apod.) jako pomůcku, pokud mu to tak vyhovuje, ale nepřekládá pomocí automatických překladačů delší celky textu.
- Překladatel se nespolehá, že za něj práci dotáhne jazykový redaktor, a text k redakci vždy odevzdává v nejlepší možné podobě.

2. Překladatel se s nakladatelem předem dohodne na důstojných podmínkách, přesném rozsahu práce a podmínkách redakce a před podpisem smlouvy důkladně zváží své časové možnosti.

- Překladatel přistupuje pouze na takovou výši honoráře, jakou podle svého nejlepšího vědomí považuje za odpovídající. Odpovídající výší se myslí výše odrážející reálnou situaci odměn na knižním trhu, která neklesá pod hranici, již si překladatel stanovil jako vlastní minimum a která bere v potaz i případné udělení grantu a další práci související s vydáním knihy dohodnutou nad rámec samotného překladu.
- Překladatel vždy pečlivě zváží své časové možnosti a přistoupí pouze na termín odevzdání, který je schopen dodržet. Za expresní překlad vyžaduje vyšší honorář.
- Překladatel se s nakladatelem ještě před podpisem smlouvy dohodne na formě a harmonogramu jazykové redakce a korektur sazby. S nakladatelem si ujasní formu jazykové redakce, přičemž ve vlastním zájmu, a pokud to situace umožňuje, usiluje o přidělení redaktora, který kromě češtiny ovládá také jazyk originálu.
- Překladatel se s nakladatelem dohodne před podpisem smlouvy na případné tvorbě dodatečných textů (anotace, medailon autora, doslov, slovníček apod.), příslušné odměně za jejich vyhotovení a termínu jejich dodání.

3. Překladatel bude dodržovat podmínky uzavřené smlouvy a totéž očekává od nakladatele. Zároveň sleduje i další fáze nakladatelského procesu, které ovlivňují výslednou podobu textu, až do vydání knihy.

- Překladatel dodržuje podmínky uvedené ve smlouvě.
- Nemůže-li překladatel z vážných důvodů překlad odevzdat včas, oznámí to nakladateli s dostatečným předstihem a dohodne se na možném řešení situace.
- Překladatel si je vědom svého dílu odpovědnosti za výsledný překladový titul, a proto se zapojuje do procesu vzniku knihy i po odevzdání překladu.
- Překladatel se zajímá o doprovodné texty v knize (anotace, medailon autora, doslov aj.) a poskytuje k nim zpětnou vazbu. Může se vyjádřit i k obálce či grafickému řešení knihy.

4. Překladatel umí přijímat konstruktivní kritiku (nejen) ze strany redaktora a v konstruktivním duchu vede také svou vlastní případnou kritiku kolegů.

- Překladatel přistupuje k redakčním úpravám svého překladu konstruktivně a pozitivně a vnímá je jako podporu a pomoc, nikoli jako osobní útok. Je si vědom, že překlad má mnoho vrstev a soustředění při práci kolísá, takže pravděpodobnost, že něco přehlédne či nepochopí, je velká.
- Pokud se překladatel ocitne v roli redaktora, počíná si slušně a neprovádí zbytečné úpravy, které narušují integritu přeloženého textu. Na pochybení

upozorňuje konstruktivně. Rozsáhlé nebo systémové úpravy je vhodné probrat osobně.

- Kritika ze strany kolegů má být vždy slušná a konstruktivní, nemá obsahovat ironické poznámky a nemá vést k veřejnému zesměšňování.
- 5. Překladaťel udržuje kolegiální vztahy s ostatním překladaťeli, sdílí s nimi informace i zkušenosti, upozorňuje je na nekalé praktiky v oboru a je vůči kolegům solidární.**
- Překladaťel s ostatními kolegy sdílí své zkušenosti a znalosti, na požádání přispívá dobrou radou, a to jak v otázkách jazykových, tak ohledně vyjednávání a spolupráce s nakladateli, licenčních smluv, pracovních nabídek apod.
  - Překladaťel nepřistupuje na dumpingové ceny, tedy honoráře výrazně nižší, než je v dané době a za daný typ textu obvyklé. V otázce výše honorářů a podmínek práce je překladaťel solidární s kolegy, nenapomáhá křivení trhu a obvyklých standardů.
  - Dostane-li překladaťel nabídku na překlad knihy od autora, kterého už do češtiny přeložil někdo jiný, je slušnost dotyčného kolegu o nabídce informovat. Dobré je také od daného kolegy zjistit, proč knihu nebude dělat on, na důvod výběru nového překladaťele se zeptat i nakladatele a na základě získaných informací se pak rozhodnout pro přijetí nebo odmítnutí nabídky. Překladaťelé by měli zároveň respektovat právo nakladatele vybrat si pro konkrétní titul překladaťele podle svého uvážení.
  - Překladaťel upozorňuje na nekalé či podvodné praktiky a neetické jednání, se kterými se v praxi setkává. Ideálně informuje výbor spolku, který může po zvážení zasáhnout jménem organizace a varovat všechny členy.